

Dárce – hrdina všedního dne

* **Hrdina** – kdo je vlastně hrdina? Dle informací z wikipedie je to člověk s prokazatelnou statečností, idealizovanými vlastnostmi, který je schopen hrdinských skutků. Je to ale opravdu tak? (pohádka „O červené Karkulce“ – **myslivec**, který vykoná hrdinský skutek vysvobozením babičky a Karkulky, ovšem nemusí mít vůbec dobré povahové vlastnosti, **vlk**, bez něž by pohádka vůbec neměla smysl, klasický záporný hrdina, důležitý pro děj)

Na FLIPCHART zaznamenávám, jaké vlastnosti si děti myslí, že by měl hrdina mít.

* Kdo určuje, za jakých podmínek a situací se člověk stává hrdinou? Povědomí o hrdinství získáváme jednak přejímáním z jiných zdrojů (kniha, film, vyprávění, s upřednostněním určitých vlastností před jinými nebo přímo hrdinských skutků), nebo si sami určujeme své hrdiny a hrdinské vlastnosti (lidé, jež vykonají skutek, který my uznáme jako chvályhodný, či skutek, kterého bychom se my neodvážili)

* Vysvětlím rozdíl mezi vnímáním hrdiny v knize a ve filmu (v knize si určujeme sami, film nám předkládá hrdiny většinou ještě přikrášlené krásnou tváří, i když tito nemusí mít vždy ryzí charakter)

* Představím knihu Dárce a za pomoci vyprávění a čtených ukázek z knihy si vysvětlíme, jakými mnoha způsoby se hrdinství dá chápat.

* Hlavní postavou knihy je dvanáctiletý Jonas (záměrně hovořím o postavě, nikoli o hrdinovi, protože chci nechat pouze na vás, zda se rozhodnete jej chápat jako hrdinu). Jonas žije ve Společenství. Toto Společenství, prosím, chápejte jako město, v němž žijí obyvatelé dle předem daných pravidel. Každý má ve společenství předem určený životní úkol, který je mu určen Radou starších v jeho dvanácti letech při slavnostním obřadu dvanáctek. Jídlo a oblečení dostávají lidé ve společenství na přiděl. Děti stejné věkové skupiny se stejně oblékají. Chlapci a děvčata mají stejné účesy. Každému ve věku devíti let je přiřazeno kolo s jeho vlastním jménem, kola jsou naprosto stejná. Ve společenství existuje jen jedna univerzální barva, nikdo nezávidí ostatním, pokud se někdo zachová jinak, než určují pravidla, ihned se ostatním omluví a oni jeho omluvu přijmou. Lidé ve Společenství neznají války, zločiny, strach ani bolest. Absolutní jednota je nejvyšší hodnotou. Aby byly potlačeny základní projevy lidství, užívají všichni od určitého věku pilulku. V dospělosti jsou si navzájem přiřazeni partneři, kteří se k sobě nejlépe hodí, a jsou zkoumáni a prověřováni, zda vyhovují požadavkům zdárného vytvoření dokonalé rodiny. Mohou si zažádat o dítě, které je jim rovněž přiřazeno. Když děti dospějí, žijí svůj vlastní život a rodiče žijí dále mezi dospělými bezdětnými až do doby, kdy zestárnou, a jsou umístěni v Domě stáří.

Na sklonku života jsou vyřazeni. Vyřazení ovšem mohou být i lidé, kteří třikrát za sebou hrubě poruší pravidla Společenství, dále pak nepřizpůsobivé novoděti a lidé, kteří o vyřazení požádají sami.

* Nyní k postavě Jonase. Jonasovi je dvanáct let, a tudíž čeká na slavnostní obřad dvanáctek, při němž mu bude sděleno jeho celoživotní pracovní zařazení. On sám se cítí nevyhraněn a netuší, jaké pracovní zařazení jej čeká. Žije se svými rodiči a mladší sestrou Lily. Jonasův otec pracuje jako pečovatel u novodětí a přinese domů jedno novodítě, se kterým jsou pořád problémy. Děti dají dočasné jméno Gabriel a v rodině Jonase se pokoušejí Gabriela výchovným působením přetvořit na způsobilé novodítě. Při slavnostním obřadu je Jonasovi přiřazena funkce příjemce paměti. **Čtená ukázka z přebalu knihy.** Jonas má být člověkem, který jako jediný ve Společenství přijme vzpomínky celého lidstva od předešlého příjemce paměti (z něž se nyní stane DÁRCE) a bude je uchovávat sám v sobě a v krizových situacích pak bude Radě starších předkládat potřebná opatření. Musí dodržovat určitá pravidla a o své práci nesmí s nikým mluvit. Funkce příjemce paměti je Jonasovi přiřazena proto, že jako jediný ze Společenství začíná vidět červenou barvu.

* Jonas poctivě plní svou přípravu na budoucnost, ovšem žije se mu nelehce se všemi vědomostmi a city, které nyní má. Také si díky přebírání vzpomínek uvědomí, že to, co k němu cítí jeho rodiče, není opravdová láska. Jelikož je Jonasovi dovoleno ptát se na cokoli, požádá Dárce, aby mu pověděl o vyřazení.

* čtená ukázka o vyřazení, str. **156 -165** (označené části ze stran)

* děti se rozdělí do čtyř skupin a píšou svůj vlastní závěr (co vymyslí Jonas s Dárce, jak by mohli změnit lidi ve Společenství?)

* společně si čteme jejich verze

* pak nastínění závěru, kdy měl Jonas během 14 dní od dárce dostat co nejvíce potřebných vzpomínek. Situace se s Jonasovým příchodem domů komplikuje, Jonas se od otce dozvídá, že příštího dne má být vyřazen malý Gabriel. Jonas musí jednat, rozhodne se Gabriela zachránit.

* Kdo nyní určí, zda je Jonas hrdinou, či nikoliv? Udělal nějaký hrdinský čin? Co jeho otec - (kdyby nevyřazoval, nebylo by Jonasova skutku). Je otec záporným hrdinou?

* čtená ukázka **196 -197** (vzpomínka autorky na osamocenou spolužačku, kterou kolektiv ignoroval) - když změním svůj myšlenkový vzorec a vyjdeme z bezpečí zažitého uvažování, můžeme se nejen stát hrdiny všedního dne, ale zažijeme nová dobrodružství

* hrdina všedního dne „I malý skutek může být vnímán v očích potřebných jako velký hrdinský čin“

* poselství příběhu – vnímejme svou rozdílnost a važme si jí, budme vděční za rozmanitost a hloubku našich prožitků, radujme se, že nejsme citově ploší a vyjděme ze svého stínu, kdy učiníme první krok k hrdinství, třeba jen úsměvem, dobrým slovem, zastaňme se kamaráda, kterého někdo ponižuje..... Pokud se pokusíme nedržet se zažitého a nám dobře známé jistoty, můžeme objevit nový rozměr dobrodružství. Stačí jen otevřít svá srdce a jednat. Zkusme být hrdiny sami sobě překonáním svých vlastních myšlenkových hranic.